

Μελλοντικές νηπιαγωγοί σχεδιάζουν & αναστοχάζονται δραστηριότητες Φ.Ε.: Μια μελέτη περίπτωσης για τις λειτουργίες του ανθρώπινου οργανισμού

Αναστάσιος Σιάτρας, Μεταδιδάκτορας-Υπότροφος ΙΚΥ
Βασιλεία Χρηστίδου, Καθηγήτρια

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων ερευνητών/ερευνητριών» (MIS-5001552), που υλοποιεί το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Από τη γενικευμένη πρόσβαση στα ισότιμα υψηλά εκπ/κά αποτελέσματα για όλους/ες

WORLD DEVELOPMENT REPORT

LEARNING

TO REALIZE EDUCATION'S PROMISE

OVERVIEW

2018

WORLD BANK GROUP

2018

Handbook on Measuring Equity in Education

GLOBAL EDUCATION MONITORING REPORT

2017/8

Accountability in education:

MEETING OUR COMMITMENTS

2017

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διαμόρφωση υποστηρικτικού πλαισίου εκπαίδευσης εκπαιδευτικών

- Ανάδειξη του **ρόλου** του εκπαιδευτικού έργου στις ΦΕ για τη διασφάλιση ισότιμα υψηλών εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων.
- Πρώιμη παρέμβαση στην **προσχολική εκπαίδευση**, που να οδηγήσει σε σημαντικά οφέλη στη μετέπειτα εκπαίδευση των μικρών παιδιών

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ερευνητικά ερωτήματα

---

1. Μπορούν οι μελλοντικοί/ές νηπιαγωγοί να **σχεδιάσουν** δραστηριότητες ΦΕ που να συμβάλουν στην οικοδόμηση βασικών γνώσεων και ικανοτήτων από όλα τα παιδιά;
2. Ποια **προβλήματα** εντοπίζουν κατά τη διαδικασία αναστοχασμού του εκπαιδευτικού τους σχεδιασμού;
3. Πώς και σε ποιο βαθμό **αντιμετωπίζουν** τα παραπάνω προβλήματα κατά τον επανασχεδιασμό των δραστηριοτήτων τους;

Μέθοδος

- Η έρευνα υλοποιήθηκε το **χειμερινό εξάμηνο** του ακ. έτους 2017-2018 στο Π.Τ.Π.Ε. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.
- Στο επιλεγόμενο μάθημα **«Εκπαίδευση στις Φ.Ε. για όλα τα παιδιά»**, οι φοιτήτριες/τές:
  - ✓ επεξεργάστηκαν και αναδιατύπωσαν μαθησιακούς στόχους
  - ✓ σχεδίασαν δραστηριότητες Φ.Ε. με βάση το Π.Σ.Ν.
  - ✓ αναστοχάστηκαν τους εκπαιδευτικούς τους σχεδιασμούς

Δείγμα

Ομάδα 4 φοιτητριών 5^{ου} εξαμήνου σπουδών
(από σύνολο 120 φοιτητριών/τών -36 ομάδες- που συμμετείχαν)

```
graph TD; A[Ομάδα 4 φοιτητριών 5ου εξαμήνου σπουδών  
(από σύνολο 120 φοιτητριών/τών -36 ομάδες- που συμμετείχαν)] --> B(Αρχικές αντιλήψεις για  
την αριστεία & ισότητα); A --> C(Εννοιολογικά απαιτητικό  
περιεχόμενο);
```

Αρχικές **αντιλήψεις** για
την αριστεία & ισότητα

Εννοιολογικά **απαιτητικό**
περιεχόμενο

Περιγραφή μαθήματος

■ Σκοπός

- ✓ **Αντιμετώπιση** αρχικών αρνητικών αντιλήψεων φοιτητριών/τών για το ρόλο που διαδραματίζει το εκπαιδευτικό έργο στη **διασφάλιση** ισότιμα υψηλών εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων σε όλα τα παιδιά.
- ✓ **Εμπλοκή** μελλοντικών νηπιαγωγών στο σχεδιασμό δραστηριοτήτων που να συμβάλουν στη διαμόρφωση μιας ποιοτικής εκπαίδευσης στις Φ.Ε. για όλα τα παιδιά.

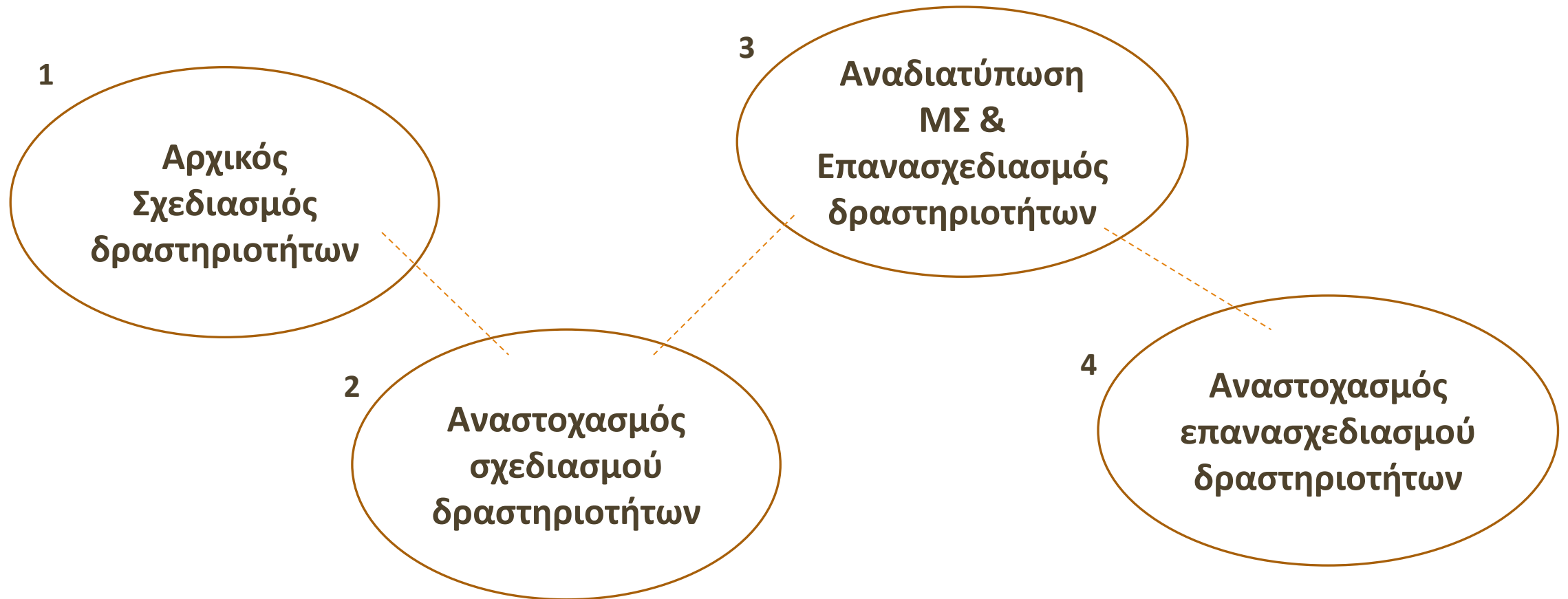
Περιγραφή μαθήματος

- 1) Παιδαγωγικός προσανατολισμός
- 2) Διδακτικός σχεδιασμός
- 3) Αναστοχασμός εκπ/κού σχεδιασμού

**Εκπαίδευση στις
Φυσικές Επιστήμες
για όλα τα παιδιά**

Διαδικασία εκπόνησης εργασιών

ΜΑΘΗΜΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Εβδομάδα 1	Παρουσίαση ΠΣΝ / Στοιχεία σχεδίασης & ανάπτυξης δραστηριοτήτων	Εργασία 1: Σχεδιασμός δραστηριοτήτων
Εβδομάδα 2	Παιδαγωγικές προθέσεις για την «Εκπαίδευση στις ΦΕ για όλους/ες»	
Εβδομάδα 3	Εννοιολογικό περιεχόμενο & Φύση των ΦΕ	
Εβδομάδα 4	Επιστημονικές μέθοδοι & Κοινωνικο-επιστημονικά προβλήματα	
Εβδομάδα 5	Διδακτικές μέθοδοι: Στόχοι & Τεχνικές	
Εβδομάδα 6	Αξιολόγηση: Στόχοι & Τεχνικές	
Εβδομάδα 7	Υποστήριξη εκπαιδευτικού έργου	
Εβδομάδα 8	Στοιχεία για το σχεδιασμό & υλοποίηση του αναστοχασμού	Εργασία 2: Αναστοχασμός σχεδιασμού
Εβδομάδα 9	Από την «τραπεζική» στην «ενταξιακή» προοπτική της ΔΦΕ	
Εβδομάδα 10	Υψηλές απαιτήσεις, αλλά να μπορούν όλα τα παιδιά να πετύχουν	
Εβδομάδα 11	Διδασκαλία & Μάθηση: Αναλογία-μεταφορά & γνωστική σύγκρουση	Εργασία 3: Αναδιατύπωση / επανασχεδιασμός
Εβδομάδα 12	Από τον σχεδιασμό στην υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου	Εργασία 4: Αναστοχασμός επανασχεδιασμού
Εβδομάδα 13	Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτήτριες/τές	

Συλλογή & ανάλυση δεδομένων

- 4 εργασίες μιας ομάδας φοιτητριών που αναφέρονται στην ενότητα των λειτουργιών του ανθρώπινου οργανισμού.
- Μονάδα ανάλυσης ορίστηκε η κάθε εργασία.
- Ανάλυση περιεχομένου με 3 άξονες:
  - ✓ Περιεχόμενο
  - ✓ Μέθοδοι διδασκαλίας
  - ✓ Αξιολόγηση

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Συλλογή & ανάλυση δεδομένων

Περιεχόμενο

αφηρημένες έννοιες & εξειδικευμένες πληροφορίες

βασικές γνώσεις & ικανότητες καθημερινής ζωής των παιδιών

Μέθοδοι διδασκαλίας

δασκαλοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας

ενεργή συμμετοχή όλων των παιδιών στο εκπαιδευτικό έργο

Αξιολόγηση

απομνημόνευση & αναπαραγωγή εξειδικευμένης πληροφορίας

Εμπλοκή, κατανόηση & εφαρμογή του περιεχομένου σε οικείες καταστάσεις

Αποτελέσματα – Περιεχόμενο

Εργασία 1 Αρχικός σχεδιασμός

«η Ν. ξεκινά **συζήτηση** σχετικά με τα **εσωτερικά όργανα** του ανθρώπινου σώματος. Ασχολήθηκε με μια προσπάθεια **κατονομασίας** των οργάνων από τα παιδιά»

Εργασία 2 Αναστοχασμός 1

«[...] θεωρούμε ότι ο συγκεκριμένος στόχος που μας δόθηκε, θα μπορούσε να **παρουσιαστεί** αποτελεσματικότερα σε παιδιά **μεγαλύτερης ηλικίας, παιδιά δημοτικού**»

Εργασία 3 Ανασχεδιασμός

«[Στόχος ήταν η] **προσομοίωση** των ίδιων των μπαλονιών με [τους] **πνεύμονες**, δηλαδή με τον τρόπο με τον οποίο γεμίζουν με αέρα, [για] την καλύτερη κατανόηση της διαδικασίας της **αναπνοής** (εισπνοή – εκπνοή)»

Εργασία 4 Αναστοχασμός 2

«[Πιστεύουμε] ότι εφόσον **εστίασε** ο παραπάνω στόχος [...] μπορούμε να πούμε ότι **όλα** [τα παιδιά] μπορούν πλέον να κατακτήσουν τις **απαραίτητες** εκείνες γνώσεις που σχετίζονται με τον αναδιατυπωμένο στόχο»

Αποτελέσματα – Μέθοδοι διδασκαλίας

Εργασία 1 Αρχικός σχεδιασμός

«Εισήγηση», «η Ν. κόλλησε στον πίνακα μια αφίσα που απεικόνιζε τα εσωτερικά όργανα του ανθρώπινου σώματος, διατύπωσε ερωτήσεις: Ποιο από αυτά είναι η καρδιά; κ.λπ.»

Εργασία 2 Αναστοχασμός 1

«[Στη δραστηριότητα] καλλιεργείται η «τραπεζική» αντίληψη της εκπαίδευσης. [...] αυτή απαιτεί από τα παιδιά να αφομοιώσουν την ονομασία και τις λειτουργίες των οργάνων»

Εργασία 3 Ανασχεδιασμός

«[...] παρότρυνε τα νήπια να πάρουν ανάσα, τοποθετώντας τα χέρια στο στήθος για να παρατηρήσουν πώς φουσκώνουν οι πνεύμονες που βρίσκονται στο εσωτερικό κατά τη διάρκεια της εισπνοής [...]»

Εργασία 4 Αναστοχασμός 2

«[...] στη νέα δραστηριότητα υπήρξαμε ιδιαίτερα προσεκτικές, ώστε να μην συμβάλουμε στην ενίσχυση της παθητικής στάσης των νηπίων, αλλά στην ενεργή εμπλοκή τους»

(έλλειψη αναφορών σε τεχνικές δημιουργικής διερεύνησης)

Αποτελέσματα – Αξιολόγηση

Εργασία 1 Αρχικός σχεδιασμός

«[Υλικό:]
Φωτοτυπημένα εσωτερικά όργανα,
«Η Ν. παραπέμπει τα νήπια στην αφίσα και στο πρόπλασμα [...] με ανάλογα σχόλια παρακινεί τα νήπια να εντοπίσουν κάποιο πιθανό λάθος τους και να το διορθώσουν»

Εργασία 2 Αναστοχασμός 1

«Οι γνώσεις, δηλαδή, που θα αποκτήσουν τα παιδιά με το πέρας αυτής της δράσης, **δεν θα είναι δυνατό να αξιοποιηθούν άμεσα** από αυτά, καθώς δεν εντάσσονται στο πλαίσιο της καθημερινής τους ζωής»

Εργασία 3 Ανασχεδιασμός

«[...] η Ν. λαμβάνει υπόψη τη **συμμετοχή** των νηπίων, δηλαδή τις **απόψεις** που εκφράζουν για τα ζητούμενα της δραστηριότητας, τις **εκφράσεις** του προσώπου τους και τις **συναισθηματικές** τους αντιδράσεις [...]»

(Έλλειψη αναφορών σε τεχνικές αξιολόγησης)

Εργασία 4 Αναστοχασμός 2

«Οι γνώσεις [αναπνευστικό] και ικανότητες [πείραμα] που κατακτούν τα νήπια, παρουσιάζουν **συνάφεια** με την καθημερινή τους ζωή, και τα **διευκολύνει** να κατανοήσουν τη διαδικασία της αναπνοής με άμεσο τρόπο»

(Γενικόλογες αναφορές - έλλειψη ειδικών αναφορών σε τεχνικές αξιολόγησης)

4. Συζήτηση - Συμπεράσματα

Ανταπόκριση των φοιτητριών:

Επαρκής

Μη επαρκής

Μέθοδοι
διδασκαλίας

Περιεχόμενο

Αξιολόγηση

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων ερευνητών/ερευνητριών» (MIS-5001552), που υλοποιεί το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

